

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Preful abonamentului: Pe un an 160 Lei Pe jumătate de an 80 „ Pe un pătrar de an 40 „ Un număr 3 Lei. Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Preful inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
--	--	--	---

† Protopresbiterul Alexandru Munteanu

al lui Vasile, cum își zicea el, poetul-cântăreț al gingașelor sentimente și al duioșiei creștine, s'a dus fără de veste în lumea de dincolo, a liniștei supreme... unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare...

Îmbătrânit fără de vreme, aproape gârbov, nu de povara anilor, căci abia număra 56 de toamne, ci vlăguit cu totul de vicisitudinile unei vieți prea furtunoase pentru el, s'a lăsat răpus de moarte Miercuri a 28 zi din luna lui August.

O fire blândă și sensibil ca o mimosă, prota Munteanu nu se temea de moarte; caracterul său sentimental se împrietenise cu ea, dar ea șireata pusese stăpânire deplină pe el, căci totdeauna ideia morții îl preocupa. Când din glumă îi ziceam „îmbătrânești prea de grabă.. te apropii de moarte“, senin, cu niște ochi expresivi și pururea vioi, replica îndată „să vie numai, oriunde mă găsește“..

Și moartea l-a găsit, căci ea găsește pe oricine, oriunde... De-acum peana lui nu mai scie; coloanele acestei foi numele lui nu-l vor mai purta — nici versuri de jale la moartea fraților săi preoți intru Domnul, nimeni nu va rosti: protopresbiterul Alexandru Munteanu al Bisericii-albe a încetat din viață.

Tribunistul de pe vremuri a simțit acum nu de mult trebuința de a face o mărturisire. Confesiunea lui a încadrat-o frumos în limitele unei chestii agitate: chestiunea menținerii academiilor teologice dela Caransebeș și Arad. Și

în articolul intitulat, *sufletul educator în teologia dela Arad și Caransebeș* și publicat în Nr. 23 din 9 Iunie a. c. al foi noastre, fie-ertatul protopop își leagă cu drept cuvânt viața sa de viața acestor instituții de cultură, istorisindu-o pe scurt cu fazele și momentele ei mai de seamă..

Protopopul Munteanu a fost un spirit ascuțit, o minte ageră încălzită de o inimă aleasă de român. Talent oratoric și simț puternic de poet ar fi ajuns și mai departe pe scările gloriei, dacă.. viața n'ar fi așa cum este. Era om cu familie; familia într'o parte și el în alta. Doria să ajungă la oraș numai de dragul familiei sale; n'a ajuns însă căci — în ultimul timp, puterile sale ostoite, n'ar fi răbdat pretențiile unei munci de birou în oraș, în consistoriu. Iată de ce s'a resemnat el și s'a împacat cu împrejurările; a înțeles totul — mai mult poate decât alții!

Astăzi nu mai știe, nu mai înțelege nimic. Departe de noi și cu trupul cel neînsuflețit în Oradia-mare, dieceză pe care a servit-o cu devota-ment cât a fost protopresbiter al Tileagdului, zace deplâns de soție și de copii. Delegatul eparhiei noastre îi va duce desigur omagiile de recunoștință postumă ale credincioșilor prea puțin păstoriți de el, iar ale noastre simțăminte de jale și durere — ale celor cari l-am cunoscut și l-am iubit — le va duce vântul de toamnă, trist și plângător, ca și adierile sale...

Dumnezeu să-l odihnească în pace și să-l împărtășiască de fericirea Dreptilor Săi!

In preajma noului an școlar.

Peste câteva zile iarăși se vor deschide porțile școlilor.

Prilej binevenit pentru a ne concentra atențiunea, cel puțin pentru o clipă, asupra chestiunii atât de importante a institutelor de învățământ.

În vârtejul zgomotos al vieții de toate zilele am auzit și auzim multă critică la adresa școlilor.

Critica aceasta însă trebuie tratată cum grano salis, pentru că în cele mai multe cazuri se bazează pe pățania părinților cu fiul lor desmierdat, care a poticnit la vreun examen.

În consecință, nici nu este dăătoare de măsură critica aceasta, rostită la colțul străzii, în cafenea sau la alte locuri de acelaș rang.

Dacă e vorba de o critică serioasă, care să poată fi luată în seamă, este critica exprimată de înșiși profesorii, cari stau în serviciul școlii și cari cunosc școala mai bine ca oricine.

Când a ajuns însuși profesorul să critice școala, trebuie că acolo este ceva de îndreptat.

O astfel de critică nu poate fi trecută cu vederea, căci vine dela locul cu cădere, care este în drept, dar totdeodată are și datoria a se îngriji, ca din școală se iasă tineri binepregătiți pentru necesitățile multiple ale vieții.

*

În luna trecută s'a împlinit anul, de când se întruniră în București profesorii secundari în congres internațional.

Congresul acesta a culminat în dorința unanim exprimată de profesorii secundari din țară și din străinătate, cari au luat parte la acest congres, ca „să nu faci din elev un acumulator mecanic de cunoștințe, ci să crești cu fiecare copil un om de suflet“.

Dorința aceasta a profesorilor exprimă un fel de critică la adresa școlilor și dintr'odată indică și un program de educație pentru viitor.

Cu alte cuvinte arată, ce n'ar trebui să fie și care este scăparea din această situație precară a școlilor.

În epoca noastră a hoțiilor își dau seamă acești profesori distinși, că cunoștințele cele multe nu odată pregătesc mintea copilului spre povârniș, în loc să-l malțe sufletește, calificându-l une-ori pe elev să poată executa cu mai mult viclesug loviturile, despre cari cetim zilnic prin ziare.

Va șe zică, și-se poate întâmpla, că îndopi pe elev cu cunoștințe, cu scop ca să faci om din el și când colo, toată truda ta, ca profesor, rămâne zadarnică, căci te pomenești cu un individ periculos pentru societatea omenească, căruia cunoștințele cele multe i-au tulburat mintea, l-a desechilibrat sufletește.

Viața însă e astfel întocmită, că nu poți pironi la spatele fiecărui om pe câte un jandarm sau procuror.

În situația aceasta aproape de desperat pentru oricine are simțul dezvoltat pentru tot ce este bun și folositor obștei, nu se poate ca cugetul celor competenți să nu se îndrepte spre suflet.

„Ne trebuie oameni de suflet“ zic bărbații de seamă, cari au căderea să judece.

Dar ce este omul acela de suflet?

Omul de suflet este omul binecrescut, adică omul muncitor, iubitor de fapte bune, cel cu dragoste frățească față de semenii săi, cel ce creiază și nu exploatează, cel ce este cu respectul cuvenit față de cei înaintați în vârstă, cel ce e religios și milostiv față de alții, cel ce e iubitor de adevăr, cel ce nu se atinge de banii publici, nu spune minciuni, nu falsifică, nu face potlogării, cu alte cuvinte, omul de suflet este omul de omenie.

Da, „ne trebuie oameni de suflet“, dar pentru că pe toată linia nu-i avem, ne incumbă datoria să-i creștem.

Ei bine, dar cum îi vom crește? Prin aceea, că îi vom îndopa cu cunoștințe?

Aferim.

„Să nu furi“ nu vei învăța nici din gramatică, nici din geografie, nici din matematică, nici din științele naturale.

Pentru a eși din școală ca om cu suflet este inomis să mai treci prin o disciplină specială.

Indicarea mai aproape a acestei discipline cade însă afară de cadrele înguste ale articolului de față, care are de scop numai să semnaleze teza.

La tot cazul nu se poate nega nici bisericii rolul și îndeosebi influința binefăcătoare asupra pregătirii sufletești a școlarilor.

*

Ca unul, care cu mulți alții stau neclintit în serviciul mișcării pornite pentru pregătirea sufletească a omului, nu pot scăpa prilejul deschiderii porților atâtor școli, ca să nu scot în relief acest postulat social de a nu crește tineretul fără suflet, care pretenție bate tot mai insistent la ușa școlilor și dacă dorim aer înviorător, aer dăător de sănătate socială, dacă dorim să avem cetățeni cinstiți, n'avem decât să deschidem ambele porți pentru pregătirea sufletească a tinerimei școlare, lărgindu-i intrarea, ca cât de mulți să se poată face părtași de binefacerea creșterii sufletești, împlinindu-se astfel dorința unanimă a profesorilor, cari au participat la congresul internațional din anul trecut.

A. Moaca.

Arhiereul Filaret

*E târg la Caransebeș, iar ploaia cerne fin,
Prin forfoțul mulțimei, mă strecor, ca străin.*

*Cum sufletul mi-l poartă pre bunul Dumnezeu,
Intrai în casa unde-i bătrânul Arhiereu.*

*E mare îndrăzneala de-un dascăl dela sat,
Să-l tulbure pe-un bolnav, așa de înălțat.*

*Dar ușa mi-o deschide Christos când zice lin:
„Eu nu voi da afara, pe cari la mine vin“.*

*Văzutu-l-am în chipul lui Moisi într'un jet
Părea mai mult... chiar Domnul... la marele județ.*

*Pe fața-i luminată, ca raza unui sfânt,
Bogată se resfiră o barbă de argint,*

*Prin glasul său cu suflet molatic și dulce,
El binecuvintează supunerea de fiu.*

*Și cât am stat la dânsul, am fost prea fericit
Și sufletul meu laic, cu mult s'a mbogățit.*

*Vei merge-acuș la ceriuri, Bătrâne Arhiereu.
In rând unde-i Șaguna, chemat de Dumnezeu.*

*Dar Doamne, Voi veți plânge altarul strămoșesc,
Că valurile mării vieții îl gonesc.*

Caransebeș 22 August 1929.

G. B.

Pomenile.

A scrie ceva despre pomeni astăzi e un lucru cam îndrăzneț, temerar chiar.

Știu dela început, că mulți, la citirea titlului numai, vor zimbi, râde poate, ridiculizându-mă și socotindu-mă de un preot mucalit, ruginit, căruia îi plac pomenile, sau e avizat prea mult la daniile credincioșilor împreunate cu pomenirea iubiților lor repositați.

Cu risicul deci de a fi ridiculizat, zeflemizat chiar, mă încumăt totuși a scrie câte-va șire întru apărarea pomenilor credincioșilor noștrii de atacurile tot mai insistente ale adversarilor acestor frumoase obiceiuri creștinești.

Timpul de față dealtcum abundă în tot felul de atacuri la adresa bisericii strămoșești, respective la adresa ierarhilor, clerului și a instituțiilor ei. Ce e mai curios și mai inexplicabil e faptul, că aceste necuviințe se produc tocmai în timpul, când biserica prin slujitorii ei desvoltă cea mai însemnată activitate, — când biserica vie lucră mult și salutar, cum n'a mai lucrat vreodată. Și ce e și mai curios și mai dureros e faptul, că unii, din atacarea așezământului sfânt și a reprezentanților ei, voesc să-și facă un nume,

situații și titluri de neperitoare glorie pământească.

Asistăm de o vreme încoace la terfelirea fără jenă a autorităților încât îți vine a crede, că a perit simțul buncicuvințe și conștiința răspunderilor. Se atentează și obiceiurile creștine cu scopul de a le schimba sau altera.

Așa e bunăoară și cazul cu pomenile.

Sunt atacate cu multă asiduitate, declarându-se de fără rost, de costisitoare, de păgâne și mai știu eu de ce anume, și dându-se prin aceasta lovituri indirecte și necinstire bisericii și credinței.

Cuvântul pomană spun oamenii învățați că s'ar trage dela latinescul *post manes*. (Strămoșii noștrii fiind păgâni aveau mai mulți zei, între cari și așa numiții manes, sufletele morților — mi se pare, — cărora le aduceau jertfe numite de ei „post manes.“) Iată deci că și noi Românii am moștenit și susținem obiceiuri păgâne; pomenile, — spun unii. Deci jos cu pomenile!

Nimic mai eronat decât așa ceva. Pomenile noastre de azi nu sunt păgâne, pentru că nici noi nu suntem păgâni. Noi nu credem în zei fictivi, ci în unul, adevăratul Dumnezeu cel viu, Lui ne rugăm și numai Lui jertfim.

De unde derivă vorba pomană nu importă. Importă numai faptul, că pomenile noastre sunt jertfe curat creștine, în cari nu găsești nimic, absolut nimic păgânesc.

Dar să lăsăm acestea și să intrăm în fondul chestiei.

Eu unul căutând după origina pomenilor creștine, am aflat și constatat, că pomenile sunt ordonate chiar de legile bisericești.

Posed o singură carte de legi bisericești numită: „*Legile bisericești* în mod estrativ și spli-cativ“ de Meletiu Dregheciu protobresbiterul Timișorii.¹⁾

În cartea aceasta la pag. 36, Cap. 162 cite-tesc: „*Din ce cauză se fac amintiri după moartea omului, a 3 și 9 zi și după 40 de zile?*”

„După moarte petrece sufletul mortului 2 zile pe pământ și cercetează locurile unde a locuit, sau casele de rugă sau mormântul tru-pului; a treia zi se prezintă, pe lângă condu-cerea îngerului, naintea lui Dumnezeu, *drept ce să se facă aici pe pământ amintirea lui*. După aceea merge cu îngerul de-i arată locașurile sfinților și dreptilor; apoi a 9 zi iară se închină naintea lui Dumnezeu, *drept ce iară să se facă pe pământ amintirea lui*. După aceea îi arată îngerul și tor-tura iadului, apoi după 40 de zile iarăși se în-chină naintea lui Dumnezeu; *pentru aceea să se*

1) E tipărită în Timișoara la a. 1873. Cuprinde legile bisericești din a) *Direptarii* (Indreptarea Legii, Pravila) b) din *Nomocanon* (Can-sf. ap. a sin. ecumenic, locale etc.) c) *Canoanele sf. părinți* și d) *Epistolele Sinodului African* către Papa Romei.

facă atunci amintirea lui pe pământ. După aceea repaosă după faptele lui până la a doua venire a Domnului, ca să i se facă judecată“...

Iată deci originea pomenilor. Iată deci că pomenirea celor decedați e ordonată prin însăși legile bisericii creștine. Iată chestia clarificată.

Iar în ce privește partea materială a pomenilor: mâncarea și beutura încă nu e nici o nevoie de o prea mare îngrijorare. Lumea acuma s'a mai cumișit, nu se ruinează nimeni materialicește din cauza lor, căci se fac așa cum se poate. Nici necuviințe nu se mai fac ca mai de mult, căci azi rareori poți vedea venind oameni beți dela pomână. Și apoi aici la veghe suntem noi preoții, cari doar pentru aceea suntem puși ca să învățăm și să conducem poporul pe calea cea bună, spre binele lor trupesc și sufletesc. Și oamenii până acum ne ascultă.

Că mai stărue ici-colo stări mai anahronice, nu are a face; — le socotim de excepții. Iar excepția nu valorează mult, căci ea tocmai confirmă regula.

* * *

Crezând, că am clarificat în deajuns chestia pomenilor, de încheere fie-mi îngăduit să adresez un cuvânt, o rugămintă tuturor aceluia, cari discută chestii de ordin religios și cari încearcă reformarea obiceiurilor religioase ale poporului nostru.

Lăsați, rogu-vă, reforme ca acestea, nu vă atingeți de obiceiurile religioase ale poporului, căci căutând să-i faceți un părut folos material, mai mult îi stricați decât îi folosiți, îi clătinați în suflet credința, și așa păcătuiți — fără de voe — față de sufletul semenului vostru.

Fiește-carele din noi suntem datori — cum zice și sf. apostol Pavel — să întărim în credință pe cel slab, iar nu să-l slăbim abătându-l dela credință.

Cu lucrurile religioase nu e permis să ne jucăm. Dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele ne-o poruncește, ne-o cere.

Lăsați deci poporul în pace, să-și plângă și să se roage pentru iubiții săi răposați. Lăsați să-și împlinescă datoria religioasă față de memoria lor — așa cum ei gândesc și află de bine și așa cum ei știu.

Și — lăsați chestiile acestea în grija preoților, a clerului.

„Lasă Arhimandritului

Toată grija schitului,

Clopotele să le tragă

Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă...“²⁾

Cadar, la 23 August 1929.

Pr. T. R. Perianu

2) M. Eminescu. Doina.

Problema educației religioase-morale în liceu.

(Continuare).

Dacă acesta este raportul între moralitate și religie în general, el este și mai accentuat în ce privește creștinismul, unde religie și morală formează o *unitate organică*: Religie *umană* prin excelență, al cărei Dumnezeu „pentru noi oamenii“ s'a întrupat luând chip omenească și a murit pe cruce după natura sa omenească, creștinismul propagă învățătura, că principala datorință a omului către Dumnezeu este să-și împlinescă către *semenii săi* obligațiunile de om: „Nu cel ce-mi zice mie Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui meu din ceruri“. Iar *voia* Lui e să iubești cu fapta, pe aproapele tău ca pe tine însuși, căci „Întru cât ați făcut unora ca acești frați mai mici ai mei, *Mie* ați făcut!“

Pe lângă aportul considerabil pe care creștinismul îl aduce pentru moralitate prin restrângerea și limitarea *senzualismului* și a *egoismului*, disprețul căruia a fost criteriul adevăratei moralități în toate sistemele etice, ce avânt moral cuprinde în sine concepția religioasă creștină! Iată cum se exprimă în această privință cu o deosebită vervă profesorul universitar Găvănescul: „Ce senină liniște de suflet și ce încrezătoare putere de jertfă, să știi că nu te-ai născut în o lume pustie, goală, fără rost, fără suflet, fără cârmă, fără țintă, fără nimic sfânt, ci ești adus și primit în o casă prietenoasă, clădită cu dragoste de o ființă bună, iubitoare, atotputernică, perfectă, care vede și prevede toate, și toate le știe și le rânduește spre bine; și nu rătăcești în lume ca un biet orfan, aruncat de soartă și lăsat la voia întâmplării, ci se întind către tine mâna și dragostea unui părinte ceresc, care te cunoaște de aproape și are grijă de tine, îți știe gândurile și îți ghicește dorurile, te are în paza sa și te călăuzește în calea vieții. Cu el te poți pune în legătură cu spiritul și cu gândul, căci el gândire și spirit este. Și toate aspirațiile tale cele mai sfinte către frumos și bine, către adevăr și dreptate, tot ce dă preț vieții și înțeles lumii, sunt sortite de voința Creatorului să se isvodească acum sau odată, aici sau dincolo“ „Și dacă aici, cât ești pe pământ, visurile tale de fericire, de dreptate, de răsplată după faptele și meritele tale, după virtuțile și jertfele tale nu s'au îndeplinit, știi că judecata nu s'a isprăvit, că viața pământească este numai o clipă din viața de veci care te așteaptă și în care toate se vor pune în acord cu dreptatea, cu bunătatea și cu iubirea

eternă, pentru realizarea fericirii fără rezerve și fără sfârșit. Cât trăești, fă-ți datoria, fă voia Tatălui ceresc; fă binele. Nu te îngriji de soarta ta și nu socoti urmările faptelor tale bune în răsplăți aici, pe pământ. Se ține seama de ele, de toate, *acolo sus*“.

De aceea, socotim nimerit, să încheiem această comparație între morala laică și cea religioasă cu cuvintele lui Dostoievski, care arată în scrierile sale că morala creștină formează pentru virtute o temelie neclintită: „Dacă noi n'avem drept călăuză credința și pe Hristos, vom rătăci totdeauna. Ideile morale există. Ele nasc din sentimentul religios și nu se pot niciodată justifica numai prin logică. Viața ar fi cu neputință“.

Din comparația ce am făcut între morala filosofică și morala religioasă, în special cea creștină, reiese în chip neîndoielnic superioritatea acesteia față de cea dintâi și prin urmare adevărul, că moralitate adevărată, statornică, moralitate, care să lucreze în om, ca o forță vie, nu se poate fără religiozitate. De aceea, pentru a putea forma caractere morale, mai bine zis caractere religioase-morale e neapărată nevoie de-o educație religioasă în spirit creștinesc. Educația morală nu se poate lipsi deloc de sprijinul religiei creștine, care singură poate da o temelie neclintită caracterului moral.

Mai mult. Importanța religiei creștine e atât de mare în educație încât ea se ridică până la cinstea de-a constitui un *principiu de educație*.

Despre acest rol, al religiei creștine ca principiu educativ, va fi vorba în cele ce urmează.

(Urmează).

Daicovici D.
cand. de preot

Desiluzia pacifiștilor.

De Josif Câmpianu, preot.

Răsfoind colecțiile ziarelor, ca a unor cronici despre cele întâmplate în lume, aflăm că pe la sfârșitul veacului trecut, a început să se deștepte în oameni tot mai mult *dorința pentru pace*. Aflăm că cei dintâi, cari au început să facă o mișcare în aceasta direcțiune, prin manifestațiuni publice ori oficiale, conform uzului timpului, au fost niște filantropi englezi. Aceștia au lansat ideea *păcii universale*, convocând adunări publice, apoi congrese internaționale, în care s'au ținut cuvântări înflăcărâte și s'au adus moțiuni de cari lumea fu încântată. Lor le urmară apoi filozofii și economiștii, cari prin publicațiuni periodice, cu statistice întocmite anumit în acest scop, descriau

daunle catastrofale ale viitoarelor războaie, oprindu-se mai cu seamă spre a demonstra, cum prin perfecționarea cea rapidă a armelor și prin invențiunea teribilelor explosive, războaiele ce vor urma în viitor vor fi de mii de ori mai ucigătoare, mai dezaastroase decât cele ce au avut loc cu cincizeci de ani în urmă.

Tot din aceste cronici, în care ni-se reoglindește în icoane fidele și spiritul timpului în care au fost scrise, aflăm, că *ideea și dorul de pace*, ajunsese să fie manifestat chiar și de către bărbații de stat ai așa ziselor *mari puteri*, mai cu seama cu ocaziunea desbaterilor parlamentare, când pentru a putea justifica cheltuielile enorme în bugetul țării lor pe seama armamentului, aduceau ca motiv aceea, că sunt siliți să facă aceste cheltuieli numai în interesul *păcii mondiale*, bazându-se pe experiența Romanilor, cari ziceau că: „*si vis pacem, para bellum*“.

Bucuria acestor pacifiști ai lumii își ajunsese culmea atunci, când în anul 1898 tinărul dar puternicul Țar al Rusiei imperialiste invită marile puteri ale lumii întregi *la un congres de pace*, care congres spre plăcerea generală fu ținut în *Aia* la anul 1899. — Toată lumea a aclamat și a aplaudat acest eveniment ca pe cel mai gigantic pas al culturii și civilizațiunii secolului ce apunea.

Lumea însă s'a lăsat de multe ori să fie amăgită și mai cu seamă atunci, când amăgirea îi venea de sus în jos. De rândul acesta ea s'a prea încrezut în roadele culturii și civilizațiunii moderne. Trebuia să-și aducă aminte, că lumina soarelui cu cât mai tare va străluci prin razele sale văzduhul, cu atât mai groasă și întunecoasă va fi umbra ce o va produce pe pământ. Trebuia să știe că același lucru stă și cu cultura și civilizațiunea omenească. Cu cât mai rapid progresa omul prin cultură și se ridică în sfere înalte, cu atât mai adânc îi va fi și abizul în care îl va asvârli acest progres unilateral.

La atâtea combinațiuni și hotăriri, la atâtea convențiuni și alianțe, plăsmuite și întocmite de înțelepții lumii, apoi legate de puternicii ei în interesul *păcii universale*, fu de ajuns ca un scintit de *Prinzip* să tragă două gloanțe în *Seraievo* și toate speranțele puse în ele să fie spulberate, toate cetățile clădite de pacifiștii lumii să fie prefăcute în praf și cenușă! Se prăbușiră tronuri înalte; se distruseră împărății puternice! Pacea lumii atât de dorită se prefăcu în cel mai mare dezastru pe care l-a cunoscut lumea.

Și oare cum și pentru ce s'au întâmplat toate acestea?

Mântuitorul nostru Iisus Christos ne dă răspunsul prin pilda unui om, care a zidit casa

pe nisip fără temelie... „și s'a năpustit apa asupra ei și s'a dăvădat îndată și dăvămarca acelei case în mare“. (Luca c. VI. v. 49).

Pentru că tuturor combinațiilor și convențiilor pacifiștilor moderni le-a lipsit *temelia cea adevărată, credința și morală*. Biserica n'a încetat nici odată, dela întemeierea ei până în zi de azi, să propage între credincioșii ei *pacea* și nu există slujbă dumnezeiască, în care ea să nu se roage pentru *pace* și chiar *pentru pacea a toată lumea* și totuși înțelepții și învățații lumii de o vreme încoaci, în toate întreprinderile lor lumești încunjură credința, ca pe un ce de prisos! Ei trebuiau să știe, că știința numai așa aduce roade folositoare omenirii, *dacă este legată într'un acord armonios cu credința*. Încă înțeleptul Solomon le-a spus, că: „*Frica Domnului este începutul științei*“. (Pilde c. I. v. 7); iar la Iov aflăm, că: „*Iată frica de Domnul, aceasta este înțelepciunea; depărtarea de rău este pricepere*“ (c. XXVIII v. 28).

Noi Românii, am ținut în totdeauna mai mult la credință, decât ne-am fi încrezut în puterile noastre proprii. Alte popoare, mai culte și mai puternice, au făcut contrarul. Răsboiul trecut ne-a învățat să rămânem și pe mai departe statornici în credința noastră, pe care am moștenit-o dela strămoși. Căci în acele zile de tristețe, când popoarele cele puternice și noauă dușmane, ne priveau îngâmfate, văzându-ne ingenunchiați și umiliți, iar prietenii noștri ne compătiveau de dezastrul ce'l îndurasem, atunci se întâmplă minunea, că deodată se ridică mâna celui Atotputernic și prefăcu dezastrul nostru în *victorie* și umilința noastră în *mărire* și *mândrie*!

Acest deget îndrumător a lui Dumnezeu să ne călăuzească și în viitor, să rămânem tari în credință, ca să putem striga și noi cu Psalmistul: „*O, cât de mare este bunătatea Ta, pe care o păstrezi pentru cei ce se tem de Tine, și pe care o arăți celor ce se încred în Tine, în fața oamenilor!*“ (Psalm XXXI v. 19).

Excursia la Târgu-Jiu și Mănăstirea Tismana

Spre a cunoaște frumusețile țării noastre, societatea „Tineretul“ de sub conducerea învățăteii președinte Domnișoara A. Balint a hotărât ca în a cincia excursie ce o facem dela înființarea societății noastre, să vizităm orașul Târgu-Jiu și Mănăstirea Tismana.

Aceasta excursie am făcut-o totodată și pentru că ajungând în contact cu frații noștri din Gorj să ne cunoaștem reciproc și să ne iubim, căci adevărata unire se poate înfăptui numai prin înrudirea ce dăm sufletelor.

Cu o nemărginită bucurie așteptam ziua de 17 August, ziua în care trebuia ca să plecăm, la ora 6 seara, după ce ne-am adunat cu toții în număr de 25 de persoane, am plecat cu camionul spre Hațeg. — În

camion toți eram veseli, cântam și priviam la regiunile pitorești cari fugeau repede pe dinaintea noastră.

După o noapte pe care am petrecut-o în comuna Băuțari din cauza unui defect întâmplat la camion, plecăm dimineața la 4 mai departe spre Hațeg, iar de aici ne îndreptăm spre Petroșani.

Pe aici regiunile erau foarte frumoase, jur împrejur cununi de munți și dealuri, poziții romantice și fiecare dintre noi căutam ca să privim cât mai mult frumusețea naturii.

Ajunși în Petroșani după ce ne oprim puțin ca să luăm masa la un restaurant din pădurea dela marginea orașului și după ce ne mai odihnim puțin mergem mai departe spre Târgu-Jiu pentru a ajunge aici la timp. — O privești minunat de frumoasă se desfășoară înaintea ochilor la eșirea din oraș. — Ajungem la defileul Jiului unde din toate părțile bătrânul Carpat își înalță semețai frunte. — Aici Jiul curge în lungul munților, printr'o vale longitudinală, minunat de frumoasă și care e atât de îngustă încât șoseaua a fost tăiată în o stâncă. — Cale de 30 Km. mergi mereu printre munți, având ca tovarăș doar Jiul care spumegă vijelos în fundul unei adânci prăpastii și neîntâlnind în drum nici un sat, decât schitul Lainici, care e adăpostit în acest uriaș șanț. — În aceste locuri dacă privești de pe șosea pe de o parte apa spumegătoare a Jiului, iar pe de altă parte munții gigantici, în această măreață minune a naturii, sufletul îți se impresionează de operele Creatorului și te simți mic și slab între marele și minunatele lui lucruri. — După ce eșim din munți la Bumbesti mai facem vre-o 20 Km. și ajungem la Târgu-Jiu, Duminecă la ora 6 seara, unde suntem foarte bine primiți. — Suntem imediat conduși la un hotel, unde abia avem timp a ne face toaleta, căci trebuie să mergem la teatru spre a da reprezentația teatrală ce era anunțată aici pentru ora 5^{1/2}.

Reprezentația e compusă din câteva coruri, declamări și piesa „Un leu și un zlot“ de R. Rosetti, a fost foarte bine reușită, deși eram obosiți după o atât de lungă călătorie și am fost viu aplaudați de Gorjenii cari au asistat în număr destul de mare la această serbare care era dată sub patronajul D-lui Prefect al județului Gorj Dl Maior Petrescu, în beneficiul Ateneului Popular din Gorj. — După terminarea reprezentației se dă un banchet în onoarea noastră, unde Dl Bărbulescu directorul ziarului „Gorjanul“ din Târgu-Jiu (ine o vorbire înălțărată vorbind în calitate de cetățean al orașului, și în calitate de mănăitor al condeului. — În prima calitate ne salută cu tradiționalul „Bine ați venit“ în numele cetățenilor orașului Târgu-Jiu. — În a doua calitate descrie calitățile președintei noastre, cum și regretul de a o fi pierdut-o dintre dânsii. — În a treia calitate ne îndeamnă a face cât mai multe excursiuni, printre frații regăteni, spre a ne cunoaște unii pe alții, căci numai cunoscându-ne putem lega frățesca prietenie, de care avem atâta nevoie în actuale timpuri, la care discurs răspunde Domnișoara președintă A. Balint, mulțumindu-le pentru primirea și atenția ce ne-au dat-o frații noștri din Târgu-Jiu.

De aici, fiind timpul destul de înaintat și mai ales noi fiind și foarte obosiți, ne ducem la hotel spre a ne culca, lăsând pentru a doua zi vizitarea orașului. — A doua zi de dimineață un soare vesel ne anunță că o să avem o zi favorabilă pentru a vizita orașul și pentru a ne continua drumul mai departe spre Mănăstirea Tismana. — Orașul e foarte frumos și în deosebi e foarte curat. — Vizităm liceul Tudor Vladimirescu în fața căruia se află impozanta statuie a lui Tudor, turnată din bronz, pe un pedestal de piatră, având în mâna

stângă un steag ce fălfaie, iar în cea dreaptă un iatagan întins înainte, gata de luptă pentru a se repezi între Grecii fanarioți ca să-iucidă. — Vizităm apoi Primăria, în fața căreia este mormântul eroinei dela Jiu, Ecaterina Teodoroiu, ce și-a dat viața luptând pentru patria-i dragă, mai vizităm pitorescul parc al orașului și digul dinspre Jiu, amfiteatrul atâtor lupte în timpul războiului pentru întregirea neamului, la capătul acestui dig e podul de peste Jiu unde s'au dat lupte înverșunate între Nemți și o mână de femei cari rămăseseră în acest oraș, aici și acum se zăresc urme de gloanțe. — Pe acest dig e și un muzeu regional „Alexandru Ștefulescu“ în fața căruia ne-am și fotografiat împreună cu mai multe Domnișoare și Domni din Târgu-Jiu.

La 11 a. m. după ce cu inimi pline de fericire ne luăm rămas bun dela Gorjeni, plecăm la Mănăstirea Tismana, 30 Km. depărtare însoțiți și de câțiva prieteni din Târgu-Jiu. Veseli cu toții și cântând începem din nou să urcăm munții și după două ciasuri ajungem în satul Tismana, de unde se zărește sus în vârful unui deal Mănăstirea. — Ne coborim din camion și începem să urcăm pe picioare plini de evlavie spre vechea Mănăstire zidită de Radu Negru indemnând fiind de călugărul Nicodim. — Mănăstirea Tismana se află în încântătoarea vale a Dornei, pe malul drept al râului Tismana la 5 Km. spre Nord-Vestul de satul Tismana. — Ea e foarte frumoasă cu vechile-i ziduri cari te emoționează, cu turnurile sale de castel medieval pierdute între munți și cu temelilele scaldate în undele argintii ale râului Tismana înconjurată peste tot de păduri, de castani seculari. — Intrăm cu toții în mănăstire unde ne întâmpină starețul, mănăstirei părintele Ianuarie și călugării, iar după ce rostim în taină cu toții câte o rugăciune, cântăm o cântare religioasă și un călugăr săvârșește un mic serviciu, mergem apoi să privim mormântul Sf. Nicodim, care e în curtea Mănăstirei înconjurat de un grilaj de fier. — Vizităm și împrejurimile Mănăstirei cari sunt admirabile. — Într-o parte spre Miază-Zi, înflorătoarea stâncă Stârmina, poartă și azi după atâția secoli peștera cuviosului Părinte Nicodim. — În altă parte a Mănăstirei e o fermecătoare cascadă la care trebuie să ne urcăm pe vre-o 20 de trepte tăiate în stâncă, apa dela aceasta cascadă străbate Mănăstirea pe sub pământ și apoi sfărâmându-se din stâncă în stâncă cu un sgomot dulce, curge jos la vale dela o înălțime de 20 de metri până ce se pierde în sânul râului Tismana. — Luăm masa apoi la un restaurant de lângă Mănăstire și luându-ne adio dela aceia care ne-au însoțit și cari ne promis că ne vor vizita și ei la noi în Caransebeș, pornim spre Turnu-Severin, pentru a ne întoarce acasă. — Noaptea o petrecem în Băile Herculane, iar la 5 dimineața plecăm spre Caransebeș. — Pe drum gândul ne purta pe la toate cele văzute, fiind adânc impresionați și încercând a ne aminti de momentele petrecute în această frumoasă excursie.

Erau clipe frumoase și amintirea lor ne-a rămas adânc întipărită în sufletul nostru. — Atât de frumoase au fost acele clipe încât îmi vine a mă întreba: „Oare tot ce am văzut nu a fost cumva un vis?“

Anica Băloni

secretara societății „Tineretul“.

Casa diecezană Nr. 169 din strada General Trapșa, care a fost închiriată „Severinenei“, se dă în chirie nu începând cu ziua de 1 Septembrie 1929, cum s'a publicat greșit, ci începând cu 1 Octombrie 1929.

Ofertele închise și sigilate sunt a se înainta Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului în Caransebeș până inclusive 5 Septembrie 1929.

Consiliul eparhial și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor ce vor intra, eventual a nu accepta nici una din acele oferte.

ȘTIRI

Locale.

Duminecă în 25 August a. c. P. S. Episcop la finea sfinte Liturgii a vorbit comentând și explicând textul sfinte Evanghelii, cetite la sfânta Liturgie.

Măcelurile dintre Evrei și Arabi în Palestina.

Ziarele aduc știri alarmante despre masacrele religioase din Palestina. Evreii sunt măcelăriți la ei acasă de către Arabii fanatici, Conflictul a izbucnit pela mijlocul acestei luni, dar a luat proporții tot mai mari până când în noaptea de 24 spre 25 August a izbucnit cu toată furia. În Hebron au fost uciși trei rabini și patruzeci de școlari. În Ierusalim au căzut sute de victime și s'a dat foc la o sinagogă și la o moschee. Cauzele acestui conflict sunt: diversitatea religiilor dintre cele două popoare — Evreii și Arabii — fanatismul religios al celor din urmă și firea insuportabilă a celor dintâi; toate însă au pornit dela „zidul plângerilor“, o parte de zid remasă din vestitul templu al Ierusalimului, unde Evreii, au fost molestați de Arabi în timpul rugăciunii. Autoritățile engleze au luat anumite măsuri pentru liniștirea spiritelor prea agitate.

Inchiderea cărciumilor în sărbători. Ministerul muncii a semnat pe baza articolului 22 din legea repausului Duminical, decizia ministerială, privitoare la regimul de închidere a cărciumilor în comunele rurale pentru zilele de Duminecă și sărbători legale. Prin această decizie se introduce sistemul că nici o cărciumă nu poate ține deschis Dumineca și sărbătorile legale dela orele 12 a. m. până la orele 19 p. m. fără ca să aibă o autorizare eliberată de ministerul muncii. Această autorizare se va acorda numai la propunerea bine motivată a Consiliului județan numai în condițiunile stabilite de acesta. În provincie sau județele unde regimul închiderii complete a dat bune rezultate, acest regim se va menține.

S'au suprimat gratuitățile și reducerile pe C. F. R. pentru funcționarii publici. Cu începere dela 1 Septembrie a. c. se suprimă gratuitățile și reducerile călătoriilor pe calea ferată pentru funcționarii publici.

Noiile norme prevăd că ceferiștii vor avea anual patru călătorii gratuite și patru cu jumătate reducere. Ceilalți funcționari publici vor avea două călătorii anuale cu 50 procente reducere.

Toate permisele și reducerile vor fi achitate căilor ferate prin autoritățile respective.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II din comuna bisericască Rusca-montană, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul eparhiei „Foaia Diecezană“.

Emolumente :

1000 Lei anual pentru boteze și înmormântări simple;

3000 Lei lunar adaus de scumpete;

30 metri steri lem de foc anual duși la locuința parohială;

Locuință în casa parohială constatătoare din 3 camere la front, 1 cameră și bucatărie în curte, 1 cămară de alimente, pivniță, grajd, șopru de lemne și 2 grădini de verdețuri;

Fânași 3 jughere.

Doritorii de a ocupa postul de paroh, sunt poștiți să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și în predică, și aceasta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual, la nici un caz însă în ziua alegerii.

Rusca-montană din ședința extraordinară a Consiliului parohial ținută în 30 Martie 1929.

Dușan Miloșeviciu m. p. **Ioan Hanțu** m. p.
președ. cons. parohial 3—3 secretarul cons. parohial
În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Licitație minuendă.

Pe baza devizului de spese aprobat de Venerabilul Consiliu eparhial dđto 8 Mai a. c. No. 830 B. ex 1929 și pe baza hotărîrilor consiliului și adunării parohiale ținute în 28 Iulie și 4 August a. c. pentru demolarea bisericii vechi ort. rom. din Șipet, tractul Buziaș se publică licitațiune minuendă în „Foaia Diecezană“ pe ziua de 15 Septemvrie 1929 după amiaz oarele 3 în localul școalei confesionale ort. române din Șipet.

Prețul de strigare este 27.000 Lei.

Celelalte condițiuni se pot vedea zilnic în biroul oficiului parohial.

Comuna bisericască nu rebonifică concurenților nici diurne nici spese de călătorie și nici altfel de spese și și-a rezervat dreptul să dea lucrările acelu întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Șipet din ședința consiliului parohial ținută la 18 August 1929.

Nicolae Stola m. p. **Nicolae Zâmcea** m. p.
președinte. notar.

Publicațiune de licitație.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial din Caransebeș, dđto 30 Iulie a. c. Nr. 3816 E. ex. 1929 se publică licitație minuendă — cu oferte închise — pentru lucrările de reparare și pictare la sfânta biserică din Peștere, pe ziua de 8 Septemvrie a. c. 12 ore a. m.

Licitanții vor depune vadiu de 10% în hârtii de valoare sau în bani.

Comuna bisericască își rezervă dreptul — indiferent de rezultatul licitației — de a da lucrările acelor întreprinzători, în cari are mai multă încredere.

Comuna bisericască nu rebonifică nimănui cheltuieli de deplasare sau altfel de spese.

Contractul devine obligator pentru întreprinzător îndată după semnare, iar pentru comuna bisericască numai după aprobarea dată de Venerabilul Consiliu eparhial din Caransebeș.

Devizul și specificația de spese se pot vedea în orice zi la sediul Oficiului Parohial.

Peștere la 30 August 1929.

Consiliul Parohial.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Mai până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

Administrația „Vilei Dobosan“ în Băile Erculane.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ DIN CARANSEBEȘ

oferă pentru anul școlar 1929/1930 marele ei depozit de

CĂRȚI ȘI RECVISITE ȘCOLARE

Domnii Invățători beneficiază un rabat de 12%

Atât la cărțile școlare cât și la recvisite.